

stæder, hvad der vil ske ved Vedtagelsen af dette Lovforslag og navnlig ved Konsekvenserne deraf.

Stilling: Jeg vil blot gøre en Bemærkning med Hensyn til Lovforslagets § 6, hvorefter Kreditforeninger og Hypotekforeninger af Ejere af Ejendomme paa Landet ogsaa i Fremtiden skulle have Lov til at give Laan i Ejendomme i Herning, og lige saa Brandforsikringer for Landet vedblive at forsikre Ejendomme der. Jeg kan godt forstaa, at den højtærede Minister er gaaet med dertil som noget foreløbigt, for det er jo rigtigt nok, at de, der have disse Laan og Forsikringer, bør vedblive at have dem. Men nu antydede den højtærede Minister, at det vilde være haardt, om den enkelte Institution, der har sin Oprindelse i Herning og for Øjeblikket har sit Kontor der, ikke fremdeles skulde kunne vedblive at yde Laan i Byen. Det synes jeg nu alligevel ikke er Grund nok til at give denne Tilladelse. Den kan jo flytte til et andet Sted, hvis det ikke passer den at have Kontor i Herning; saa at give denne almindelige Indrømmelse af den Grund synes jeg ikke er korrekt. De Institutioner, Købstæderne have, Kreditforeninger og Brandforsikringer, ere i deres Virksomhed skarpt afgrænsede til Købstæderne og maa ikke vove sig ud i Landdistrikterne, der blive de viste tilbage. Som Forholdene have udviklet sig med Hypotekforeninger og Brandforsikringer, hvoraf der jo opstaar en Masse, saa mange, at man ikke maa glæde sig derover, synes jeg, der er Anledning til at værne om de Institutioner, der ere for Købstædernes Vedkommende, at de ogsaa fremtidig kunne have Eneret i Købstæderne. Og naar nu en By eller en Kommune finder det rigtigt at blive ophøjet til Købstad og tage de Begunstigelser, der følge dermed, saa burde den ogsaa knytte sig til de Institutioner, der ere knyttede til Købstæderne. Det vil jeg altsaa henstille til eventuel nærmere Overvejelse.

Hvad angaar det, den ærede sidste Taler (Johnsen) var inde paa, deler jeg hans Syn paa denne Sag. Købstædernes Valgmænds Antal bliver jo ganske vist ikke forringet, men de blive anderledes fordelte, og det kan have sin Betydning i politisk Henseende. Den eneste Grund til at ønske at faa mange Købstæder skulde da være den, at saa vilde det springe mere og mere i Øjnene, at vi ere forfordelte. Det var den højtærede Minister jo ogsaa inde paa. Jeg synes nu heller ikke, vi skulle straffe Herning for de Synder, der ere begaaede,

men vi skulle tage Byen op og haabe og ønske, at vi faa taget endnu flere op til Købstæder, saaledes at Misforholdet bliver saa iøjnespringende, at der maa ske en Forandring, og vi kunne faa en Ordning paa de Forhold, der passer til det nuværende Antal Købstæder i Danmark. Af den Grund synes jeg derfor ikke, vi skulle stille os afvisende; men det forekommer mig, at naar en Kommune vil opnaa de Rettigheder, Købstæderne have, skal den ogsaa have Forpligtelserne.

la Cour: Jeg skal ikke blande mig synderligt i denne Diskussion, men blot gøre opmærksom paa, at der findes ikke saa ganske faa købstadlignende Landsbyer, der ere fuldt saa store som Herning, og det vil dog være ganske ejendommeligt, hvis vi skulle til at tage en hel Mængde af dem op som Købstæder. Der er Lyngby, Hellerup, Odder og Haslev. Det er temmelig store Landsbyer, som tælle 4,000—5,000 Mennesker, og begynde vi først med Herning, er det ikke godt at vide, hvor langt vi komme ned. Vi have jo mange købstadlignende Landsbyer paa et Par Tusinde Mennesker, som kunne sige som saa: Kan man give Købstadret til 5,000, kan man ogsaa give til 4,000, og kan man give til 3,000, kan man ogsaa give til 2,000. Det vil efter min Mening blive temmelig ubegrænset, hvor mange købstadlignende Landsbyer der ville ønske at faa Købstadrettigheder. Jeg kan i det hele taget slutte mig til det ærede Medlem for 8de Kreds (Johnsen); jeg tror ikke, det er heldigt, at vi lovgive paa denne Maade.

Indenrigsministeren (Jensen-Sønderup): Jeg maa maaske sige til det ærede Medlem fra Randers (Stilling), at det er jo ikke Hensynet til Herning By, der har været det afgørende, for saa vidt angaar Bestemmelsen i § 6, men Hensynet til Kreditforeningen. Jeg erkender, at det ikke er noget meget stort Spørgsmaal, jeg tror ikke, Herning vilde være tjent med, om Lovforslaget skulde strande paa det, men det kan jo godt være, at Kreditforeningen, der nu har sit Sæde i Herning, vilde flytte, ikke til Randers — for vilde den det, vilde jeg heller ikke være saa betænkelig ved det —, men til en anden stor Stationsby, hvor den har Lov til at virke, og naar den nu en Gang er i Herning, og vi ikke ere sikre paa, at den flytter til Randers, synes jeg, vi kunde lade den virke, hvor den har sit Sæde, og vedblive der. Vi ønske jo alle, at Herning